

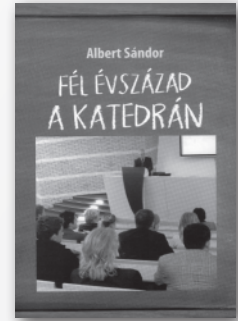
rete. A jó személyi kapcsolatokról nem is szólva. Az Aggteleki Nemzeti Park vagy a Bükk Nemzeti Park Igazgató-ságának munkatársaival már évek óta igen jó, baráti kapcsolatokat ápolunk, számos közös projekt sikeres megvalósítása van mögöttünk. A 80-as évek végén elsőként vettük fel a kapcsolatot a Bükk Nemzeti Park munkatársaival. Ilyen háttér és ennyi barát után nehéz lenne elszakítani ezeket a szálakat, és ezt Liptón is tudja. Ráadásul még a pozsonyi Comenius Egyetem Földtani Tanszékét is kiegészítem szemeszterenkénti két előadással és két gyakorlattal, mikropaleontológiát tanítok. Egyelőre tehát még előttem sem világos, mikor kerülök tényleges nyugdíjba. Őszintén megvallva, már csak a Rimaszombat melletti hétvégi házikómba szeretnék huzamosabb időt eltölteni, az erdő közelében, ahol a természet leheletét érezve lehetőség nyílik a valódi pihenésre, családom vagy barátaim körében egy üveg jó vörösbor mellett.

■ **Ennek az interjújának nyilvánvaló célja az, hogy a szülőket arra biztassa, anyanyelvi iskolába adják gyermeküket. Mivel tudná meggyőzni Ön a környezetében élőket erről?**

■ Nagyon egyszerűen. A belső, lelki indítatásokról már szoltam beszélgetésünk elején. Ha olvasónk itt meginogna, van a dolognak egy pragmatikus oldala is. Manapság sok határ menti projekt készül az Európa Unió támogatásával. Ezek kidolgozása, majd eredményeinek ismertetése megfelelő nyelvtudást igényel. A magyar nyelv tökéletes ismerete nélkül az ember egy egész sor anyagi és erkölcsi lehetőségtől esik el. A magyar iskolák nyújtotta nyelvtudásomnak köszönhetően jelenhettem meg a 2014-ben összeállított Domica-Baradla-barlangrendszer ötszáz oldalas kétnyelvű monográfiája vagy a világörökségről írt könyvecske 2015-ben. Emlékszem arra is, hogy milyen keservesen kerestünk fordítókat a Cseres-hegység monográfiájának összeállításakor 2010-ben, mivel a hivatalos fordítók nem tudták megfelelően visszaadni a szaknyelvet. Magyar szakembereket is találtunk, lehetőséget is akartunk nekik adni, de ezek szlovák iskoláik miatt elbizonytalanodtak a fordításnál. Én mindenestre hálás vagyok szüleimnek és tanárainknak, hogy megfelelően felkészítettek a magyar nyelv sokszor fondorlatos, bizonyosan nem egyszerű, de gyönyörűen csengő muzsikájának elsajátítására.

FIBI SÁNDOR

## GONDOLATOK ALBERT SÁNDOR FÉL ÉVSZÁZAD A KATEDRÁN C. KÖNYVÉRŐL



Albert Sándor, a *Fél évszázad a katedrán* c. publikáció (2017, Felnőttképzési Intézet, Kht. Komárom) szerzője talán minden felvidéki magyar pedagógus által ismert kiváló szakember. Azon kevés kolléga számára, akik csak a legutóbbi években figyeltek fel a szerző munkásságára, álljon itt néhány meghatározó tény kollégánk pályafutásáról. A Nagykaposról induló pedagógus a Kassai Ipariskolában gépészmérnöki végzettséggel kezdi tanári pályafutását, gépészeti szaktantárgyakat oktat. A Szlovák Műszaki Főiskola Tanárképző Karán szerez mérnök-tanári szakképesítést, és a diákok munkáját eredményesen segítő példatárak, tankönyvek, feladatgyűjtemények szerzőjeként és a tanítási óráinak kiváló módszertani felépítése révén válik egyre ismeretesebb pedagógussá. Saját tantárgyának újszerű módszertani feldolgozása volt a témája a doktori értekezésének is. 1990-től hét éven át az ipari igazgatója, és kiváló kollégáival szorosan együttműködve iskolájában sikerre vitte a középiskolai képzés tartalmi és szervezési átalakítását. 1991-ben az iparban bevezette a hároméves felsőfokú szakképzést, amely óriási lendületet adott az általa irányított iskola fejlődésének. A sikeres fejlesztés további állomásaként 1994-ben az iskola megindította a kereskedelmi akadémiai középfokú szakképzést. 1997-ben sikeresen pályázott a kassai Műszaki Egyetem mérnök-pedagógiai tanszék vezetői posztjára, majd 2002-ben a Magyar Kormány Pártja színeiben országgyűlési képviselői mandátumot szerzett. Képviselőként társaival közösen sikerre vitték a komáromi Selye János Egyetem létrehozására irányuló tervet, és az új egyetem első rektoraként kiépítette a szükséges infrastruktúrát, akkreditáltatta az oktatási programokat, és bekapcsolta az egyetemet a hazai és nemzetközi vérkeringésbe. Rektori mandátuma lejártá után a Szolnoki Egyetem tanáraként folytatta pedagógiai pályafutását, majd az általa létesített komáromi Felnőttképzési Intézet vezetőjeként szervezi és végzi a pedagógusok szakmai továbbképzését.

A néhány hónapja megjelent kötetéről talán elég lenne egyetlen mondatnyi értékelést írni: Minden iskolaigazgató, minden pedagógus számára kötelező olvasmányként ajánlom. De talán nem is kötelező olvasmányként, mert azt kötelező rosszként értelmezi mindenki, és ha már el kell olvasni, akkor a legtöbb érintett a könyv átlapozásával kipipáltként kezeli a feladatot anélkül, hogy elgondolkodna a könyv üzenetén, értelmezné a szerző gondolatait, meglátásait, tanácsait, elemzéseit, a követendő példaként bemutatott lehetőségeket, amelyek révén valóban sikeressé, vonzóvá válhat az iskola, a tanulók által szeretett, a szülők által tisztelt pedagógussá a tanító, a tanár, hiszen jó pedagógusok nélkül nincs jó iskola...

A szerző könyve első részében saját pedagógiai, szakmai tevékenységének legfontosabb állomásait mutatja be, a második részben a tanítással, a pedagógusok továbbképzésével, a pedagógiai kutatásokkal és próbálkozásokkal foglalkozik, és kísérletet tesz a jó pedagógus és a jó iskola fogalmának meghatározására. Ezen gondolatoknak mintegy megerősítése, igazolása a harmadik rész, melyben a csodaként emlegetett finn és lengyel közoktatást mutatja be, és e tapasztalatok alapján tesz javaslatot a felvidéki közoktatás és a pedagógusképzés szerkezeti és tartalmi átalakítására. Iskoláink, pedagógusaink számára valóban elgondolkodtató, sőt példamutató lehet a negyedik rész, amelyben a ténylegesen jól működő felvidéki iskolák, iskolai intézmé-

nyek programjába, napi gyakorlatába kalauzolja az olvasót. Gondolatait nem kötelező érvényű axiómaként közli, hanem értelmesen elemez, az egyéni tapasztalatok, a kimondottan sikeres közoktatási intézmények, sőt az oktatás terén legnagyobb eredményeket elért országok által alkalmazott változások, fejlesztések, de minden esetben az élő gyakorlat alapján szerzett tapasztalatok bemutatásával gondolkodtatja el az olvasót. Az igazat mondja, következetesen az általa igaznak vélt, a követésre méltó elképzeléseket állítja a középpontba, és az olvasót rádöbbeníti arra, hogy a szerző igaz meglátása az ő véleménye szerint is egyértelműen igaz, amely minden bizonnyal általa is valóra váltható. Hisz abban, hogy a jó példa mindenki számára vonzó, és megvalósítása lényegében csak elhatározás kérdése, az egyén vagy éppen az iskolai intézmény elhatározásán múlik a további út megválasztása. Górcső alá veszi a hazai pedagógusképzés egész rendszerét, és a mindannyiunk által ismert, de a pedagógustársadalom által mindaddig csak az iskolák folyosóin bírált hiányosságokra mutat rá nyíltan és őszintén, és megkísérli a tanulságok levonását is, mely szerint már a felvételi során ki kellene szűrni a pedagógiai pályára alkalmatlan jelentkezőket, hatékonyabban kell tenni a hallgatók felkészítését, vagyis meg kell tanítani „tanítani” őket, fel kell készíteni a korszerű oktatási módszerek alkalmazására, amihez viszont elengedhetetlenül szükséges a gyakorlóiskolák hálózatának a kiépítése. Természetesen külön kiemeli a pedagógusok társadalmi presztízsének emelését, amihez elengedhetetlenül szükséges a pedagógus-fizetések nemcsak szimbolikus emelése. Finom szakmai érzékkel elemzi a jó színvonalú iskola és a valóban jó iskola közötti különbségeket, rámutatva arra a tényre, hogy az érintett iskolák talán nem is érzékelik, hogy a jó színvonalú iskola nem minden eseten azonos a valóban jó iskolával. Külön figyelmet érdemelnek gondolatai az alternatív iskoláról, ahol a tanár legfőbb szerepe nem az ismeretek átadása, hanem a tanuló önálló ismeretszerzésének a segítése, amelyekben a hagyományostól eltérő a pedagógus–szülő viszony is, hiszen a szülő bármikor bemehet az iskolába, beülhet a tanítási órákra is, a helyszínen követheti figyelemmel a tanulók és a pedagógus munkáját, ugyanis az alternatív iskola a bizalomra és a belső motivációra épít.

A publikáció rendkívül fontos része a jó példák bemutatása, hiszen mindannyiunk előtt ismert tény, hogy felvidéki alap- és középiskoláink között a jó színvonalú iskolákon kívül sok a valóban jó iskola is. Ezek azok az iskolák, amelyek a viszonylag szigorú törvényi megkötöttségek és a központi irányításból adódó hiányosságok ellenére is képesek kialakítani saját arculatukat, megalkotni az értelmes, hatékony, az egyén fejlődését minden szempontból segítő gyermekközpontú pedagógiai programjukat, amely több vonatkozásában is közelít az alternatív iskolákban alkalmazott pedagógiai gyakorlathoz. Ezekben az iskolákban a pedagógus általában nem csak a tantárgyat tanítja, hanem a gyermekeket, ami a gyakorlatban és az eredményesség szempontjából is diametrális különbség... A tanulók szeretnek az ilyen iskolába járni, szeretik és tisztelik tanítóikat.

Ezen írás megszabott terjedelme nem teszi lehetővé, hogy minden bemutatott iskola programját részletesen elemezzem, de ez nem is lehet a célom. Bízom kollégáimban, bízom abban, hogy sikerült felkeltenem az érdeklődésüket, hiszen tudom, hogy hivatásukat szerető szakemberek, akik a rájuk bízott feladatnak szeretnék a lehető legmagasabb szinten megfelelni, és diákjaikat a tanulás, az ismeretszerzés szeretetére és a tudás igazi értékének a felismerésére és megbecsülésére nevelik. Ők tudják, hogy nem a gyereket kell a tananyaghoz igazítani, hanem a tananyagot és az elsajátítás módját az adott gyerekhez. Számukra minden bizonnyal „fontos, hogy a diák saját tanulmányának szervezésében érdekelt, aktív lehessen, együttműködő közösség tagjaként fordulhasson segítségért társaihoz, tanítóihoz. A bizalom, a nyugodt, elfogadó légkör, a pozitív megerősítés minden tanulónak alanyi jogon jár” (idézet a műből). Ezért bízom abban, hogy ez a publikáció megtalálja az utat a felvidéki magyar iskolák pedagógusaihoz, iskolaiigazgatóihoz, és témája lesz a szakmai megbeszéléseknek, módszertani tanácskozásoknak is.

*A lapzártát követően került nyilvánosságra, hogy az idei Felvidéki Magyar Pedagógus Díját Albert Sándor nyerte el. A rangos elismeréshez a Katedra szerkesztősége is gratulál!*

HODOSY FERENCZI MÁRIA

## A PÁLYAVÁLASZTÁSRÓL

A személyiségfejlődés útjának egyik legnagyobb kihívása a pályaválasztás, hiszen akár jól, akár rosszul döntünk, a választásunk hosszú időre, akár egész életünkre kihathat. Egy ilyen döntés felvállalására az általános iskolát éppen befejező diákok az esetek többségében még nem igazán érettek. Szakemberként akkor tudunk a legjobban segíteni – hogy a diákok pályaválasztása reális, adottságaiknak, képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelő legyen –, ha konkrét, gyakorlati ismeretek megszerzésére ösztönözzük őket.

Az első és legfontosabb némi önismeret megszerzése. A pályaválasztás előtt álló diákoknak tudniuk kell, milyen tulajdonságaik, képességeik, erősségeik vannak, mik azok a tevékenységek, melyek leginkább örömet okoznak a számukra. Önmaguk megfigyelésén és megismerésén túl jó információforrás a családtagok és a barátok véleménye is. Természetesen ne ez legyen domináns, de hasznos ismeretekhez juthatnak mások véleménye által is.

Érdeemes meghatározni, mi a fontos számukra a jövőbeli hivatásuk kapcsán, pl.: a karrierlehetőség, megélhetés, a család és karrier összeegyeztethetősége, biztonság, kellemes munkakör-